

GENTSE MEMORIEDAGEN: 15-16 APRIL

15 april 942

Transmar, Bisschop van Doornik en van Noyon komt de St-Janskapel inwijden. De 3e Graaf van Vlaanderen, Arnold de Groote, was aanwezig op deze plechtigheid.

15 april 1437

Oproerlingen, vertrokken van de Kalandenberg, rukken het Schepenhuis binnen en vermoorden er de Opperdeken Giselbert Patheet.

15 april 1572

De Schepenen besluiten het Schepenhuis langs de Hoogpoort te verlengen. Het Schepenhuis, ontworpen door Rombaut Keldermans en Domien de Waghemakere, werd nooit voltooid.

Men begon de bouw ervan in 1519 en werkte bijna zonder onderbreking tot in 1535. Maar de economische toestand was toen slecht, het geld was op en men moest noodgedwongen staken met de werken. Het is pas 37 jaar later dat men verder zou werken, maar niet meer volgens het oorspronkelijk plan.

15 april 1580

Filips van Campene die in zijn dagboek alles heeft genoteerd wat te Gent geschiedde tijdens de godsdienstige beroerten van 1568 tot 1585, en ons aldus een der meest kostbare documenten over die bewogen tijden heeft bewaard, moet op 15 april 1580, samen met andere gelovigen, trouw zweren aan het Calvinisme.

Filips van Campene was een advocaat bij de Raad van Vlaanderen. Zijn broer Cornelis, een zijdekoopman, begon in 1566 een dagboek aan te leggen over de troebele tijden te Gent. Na de dood van Cornelis in 1567 zette Filips dit werk verder tot in 1585.

In 1867 vond Frans De Potter het eerste deel van dit manuscript dat ging tot 1571 en gaf het uit. Het tweede deel werd tot hiertoe niet teruggevonden. Maar Filips vertaalde zijn dagboek in het Latijn (*Diarium rerum Gandavensium*). Een pastoor van Bovekerke, Jan-Pieter Van Male, bezat in de 18e eeuw daarvan een manuscript. Hij dacht te doen te hebben met een origineel en vertaalde het in het Nederlands. Door de vertaling van de naam Campenaeus door Kempenare riep hij een nieuwe kroniekschrijver in het leven. Deze slecht vertaalde tekst (sommige zinnen werden overgeslagen, andere verkeerd vertaald, namen soms onherkenbaar verminkt) werd uitgegeven door Philips Blommaert.

15 april 1681

In zijn Beschrijving of Status van zijn parochie, noteert Rogerius Nottingham, de Ierse pastoor van de St-Niklaaskerk, dat de Kleine Koornmarkt, met 11 gezinnen, niet minder dan 4 herbergen telt: Audenaerde, In 't Lappersfort, In de Groote Sterre en in de Kleine Sterre.

Deze Ierse banneling werd hier onderpastoor benoemd in 1650, pastoor in 1656. Hij zou deze functie blijven uitoefenen tot in 1691. Onder zijn bestuur werd nagenoeg gans het kerkmeubilair vernieuwd. Hij liet ook belangrijke verbouwingen uitvoeren.

15 april 1797

De zaal van de "Sodaliteit" wordt openbaar verkocht als "bien national". Inlichtingen over de "Sodaliteit" (en niet "Solidariteit" zoals sommigen nog zeggen) vindt men terug in "Ghendtsche Tydinghen" 1980 - N° 1 - pp. 48-49 en N° 3 - pp. 161-173.

15 april 1808

Stichting van het eerste "Comité de Vaccine".

Het stond onder het voorzitterschap van Dr. Wauters en beschikte over een lokaal in het gewezen gesticht van St-Jan-in-de-Olie. In 1812 werd het Comité heringericht en onder toezicht geplaatst van het Bureel van Weldadigheid. Het

doel was de vaccinatie voor alle kinderen verplichtend en kosteloos maken. Het Comité kon, dank zij officiële subsidies, tijdens de epidemie van 1831, allen die zich ter raadpleging aanboden, kosteloos vaccineren.

15 april 1811

"De Gazette van Gend" wordt "Le Journal du Département de l'Escaut et d'Annonces". Het jaar voordien was het reeds herdoopt in "La Gazette de Gand", maar vanaf 1814 verscheen ze weer uitsluitend in het Vlaams.

15 april 1823

Eerste steenlegging van de Citadel.

Reeds 4 jaar voordien besloot men een studie te ondernemen voor de bouw van een verdedigingswerk om een mogelijke Franse aanval te kunnen weerstaan. De majoor Gey van Pitthius werd belast met het maken van het plan. Na een gunstig advies van de Hertog van Wellington, gaf Willem I in 1821 zijn toestemming voor de bouw. De eigenlijke kazerne verrees in 1826, zoals trouwens nog kan gelezen worden op deingangspoort (Het enige wat er nog van rest). De definitieve ontmanteling begon in 1907. Het Floraliënpaleis werd gebouwd op de oude binnenkoer.

15 april 1832

La Malibran geeft een concert in het Stadhuis; 8 dagen later gaf ze een concert in de Opera.

Deze 19e eeuwse Callas van Spaanse origine werd geboren in Parijs in 1808 en stierf op 28-jarige leeftijd in Manchester. Ze was toen juist getrouwd met de gekende Belgische violist Charles de Bériot.

15 april 1883

Stichting van de "Sport Nautique".

Bij de stichting werd de zetel gevestigd in "De Vleermuis", een sinds lang verdwenen guinguette op de latere Henleykaai. De botenloods was toen in een gehuurd kolenmagazijn aan de Marcellisbrug.

Het was een gemengde ploeg van de Sport Nautique en van de Club Nautique die 3 maal "The Grand Challenge Cup" in Henley wegkaapte, nl. in 1906, 1907 en 1909.

15 april 1932

Dood van Lodewijk De Vriese.

Deze schrijver, uitgever, drukker, folklorist, etc. werd geboren op het Nieuwland in 1848. Als uitgever gaf hij naast tal van annonce- en a-politieke bladen, ook nog een 30-tal anticlericale blaadjes uit. Als folklorist kennen wij van hem (o.m.) "Onder de Draeke" en "Onder de Wekkinge". In 1918 werd hij blind.

Hij woonde toen op de Coupure bij zijn dochter Bertha die, tussen haakjes gezegd, de eerste studente geneeskunde was aan onze universiteit.

16 april 1324

Daniël en Nicolaas Sersanders verkopen hun kasteel aan Simon van Mirabello. Vóór 1180 liet een der Kasteleins van Gent een aanzienlijke woning bouwen op het leengoed hem door een Graaf van Vlaanderen geschonken. Dit gebouw was omringd met grachten en wallen en ontving daardoor de naam van "Hof ten Walle". In 1231 verkochten de Kastelein Hugo II en zijn vrouw Oda het kasteel aan een zekere Alexander, zoon van Boudewijn Braem en sindsdien heette men het hof "Sersanderswalle". Het kwam later in de handen van Lodewijk van Male die veel werken liet uitvoeren aan dit gebouw, het latere Prinsenhof.

16 april 1469

De St-Jorisgilde bekomt de toelating om haar gildehuis te bouwen op de hoek van de Hoogpoort en de Botermarkt, op de plaats van de oude hallen van 1228. Wanneer in 1425 een nieuwe Lakenhalle gebouwd werd tegen het Belfort, betekende dit natuurlijk het einde van de oude hallen die afgebroken werden in 1431. De St-Jorisgilde verbleef in haar lokaal aldaar tot aan haar afschaffing door de Fransen in 1798 die het gildehuis verkochten als "bien national". Dat het huidige Hotel-Restaurant St-Jorishof zou dateren van 1228 is natuurlijk een vroom sprookje, de Gentenaars weten wel beter, maar het is toch plezant voor buitenlandse toeristen.

16 april 1647

Geboorte van Primus Steyaert.

In feite werd hij geboren in Zomergem als zoon van een landbouwer. Na college gelopen te hebben bij de Augustijnen alhier gaat hij aan de Universiteit van Leuven filosofie en theologie studeren. In 1673 werd hij secretaris van de Bisschop van Ieper. Later kanunnik-deken van St-Pieters in Leuven en Rector van de Universiteit. Hij stierf te Leuven in 1701. In 1863 werd in Zomergem een borstbeeld van hem onthuld.

16 april 1652

De resten van Isabella van Oostenrijk en van haar zoon Jan worden overgebracht naar een nieuw graf in de O.L.V.kerk.

Deze zuster van Keizer Karel stierf op het Kasteel van Zwijnaarde in 1526. Ze was geboren in Brussel in 1501 en moest in 1514 (ze was toen 13 jaar) om staatkundige redenen in het huwelijk treden met Christian II, Koning van Denemarken. Dit huwelijk werd voor haar een lijdensweg.

Haar graf in de St-Pietersabdij werd in 1578 door de Calvinisten verwoest en

de beenderen rond haar graf verspreid. Ze werden in 1600 verzameld en in 1652 in de nieuwe O.L.V.kerk bijgezet. In 1796 werd het graf andermaal geschonden door de Franse Republikeinen. Haar beenderen, of wat er nog van overbleef, werden in 1814 in een nieuw graf geplaatst en eindelijk, in 1883, overgebracht naar de Knudsekerk te Odense in Denemarken.

16 april 1660

Pieter Hemony verkrijgt het Gents poorterschap.

Deze vermaarde klokkengieter afkomstig uit Lotharingen had zich gevestigd in Zutphen. In 1659 kreeg hij van de Gentse schepenen de opdracht een volledig nieuwe beiaard te maken voor het Belfort. Op 16 juni 1659 bestijgt hij het Belfort en, in opdracht van het Magistraat, breekt hij met enkele forse hamerslagen de oude Klokke Roeland om die te hersmelten voor de nieuwe beiaard. Om onze oude Roeland aan stukken te slaan mocht men vreemdeling zijn, maar om een nieuwe beiaard te gieten moest men het Gents poorterschap bezitten. Pieter Hemony verbleef nog verschillende jaren in onze stad waar hij een 100-tal klokken goot voor verschillende opdrachtgevers, o.a. voor de Baudeloobaadj.

Hij verliet Gent in 1664 maar dat was het einde niet tussen de betrekkingen van Hemony met Gent. Onze brave Hemony was zo naïef geweest er zich contractueel toe te verbinden de Gentse beiaard de volmaakste en de meest harmonische te maken van heel de Nederlanden. Met wat slechte trouw was het natuurlijk een koud kunstje enkele afgunstige experts aan te stellen die oordeelden dat de beiaard niet volmaakt was. Hemony was integendeel tevreden over zijn werk en voelde zich gesteund door "de daeghelijcxsche experientie met het oordeel van alle de weerelt". Gent weigerde te betalen. Toen de geduldige Hemony na meer dan 15 jaar nog niet betaald was, spande hij een proces in tegen de Gentse schepenen bij de Raad van Vlaanderen. En hoe liep dit af? Wel, ook toen reeds was het Gerecht allergisch aan het prompt afhandelen van de dossiers. Toen Hemony stierf was het proces nog altijd bezig.

Gentenaars, als ge uw beiaard hoort spelen, wilt gij er dan even aan denken dat hij nog altijd niet betaald is?

16 april 1716

Krachtens een bulle van Paus Clemens X wordt er in Kapelleke Schreiboorn een Broederschap van O.L.V. van Zeven Weëen gesticht.

De devotie aan de O.L.V. van Zeven Weëen begon in Florence in 1226. In Gent waren er verschillende dergelijke broederschappen. Er werd er een gesticht in het Klein Begijnhof in 1643 en sinds lang bestond er een in Ekkergermerk.

16 april 1784

Mislukte proef met een "lochtbal" in de tuin van de heer 'tKint op de Visserij. In die periode waren er ook die meer succes kenden. Op 13 februari 1785 steeg er een op vanop de Vrijdagmarkt en de beroemde Blanchard steeg op aan de Bijloke op 19 november 1785.

Het was op 6 december 1783 dat de allereerste luchtballon opsteeg in Gent. Dit gebeurde in de tuin van Mr. de Ligny tegen het klooster van de Rijke Klaren.

16 april 1837

Slotvertoning in de St-Sebastiaansschouburg. Op het programma staat "Le Châlet" van Adam.

De oude 100-jarige schouburg moest plaats maken voor de bouw van de nieuwe door Roelandt.

Deze schouburg had heel wat prominente bezoekers mogen ontvangen, waaronder Karel van Lorreinen, de Hertog van Marlborough, Aartshertog van Saksen-Teschen met Marie-Christine, Napoleon met Josephine, later met Marie-Louise, Louis XVIII, Willem I, Leopold I, etc.

16 april 1871

Geboorte te Molenbeek van Martin Lunssens.

Deze musicus deed zijn studies aan het Conservatorium van Brussel en behaalde de Prijs van Rome in 1895. Werd directeur van de muziekscholen van Kortrijk, Charleroi, Leuven en tenslotte Directeur van het Gents Conservatorium van 1924 tot 1936.

16 april 1883

Eerste steenlegging van het Instituut voor Wetenschappen.

Dit deel van de Universiteit tussen de Rozier en de Plateaustraat werd ontworpen door Adolphe Pauli. De bouw nam 7 jaren in beslag.

Hugo COLLUMBIEN
